CONVENANT

Integrale samenwerking t.b.v.

Vroegsignalering overleg (VSO)

Personen met verward gedrag

Noord-Holland Noord

Convenant samenwerking t.b.v. Vroegsignaleringsoverleg (VSO) personen met verward gedrag Noord-Holland Noord

1. Inleiding

In het kader van de ketensamenwerking personen met verward gedrag is het van belang om afspraken te maken tussen partijen over de uitwisseling van gegevens. Veel van de betrokken partijen dan wel hun brancheorganisaties hebben de 'Handreiking Gegevensuitwisseling in de Bemoeizorg' onderschreven en gebruiken deze als leidraad voor het uitwisselen van gegevens. In het vroegsignaleringsoverleg worden casussen besproken betreffende personen met verward gedrag. In deze voorliggende samenwerkingsafspraken wordt ten behoeve van het VSO nader uitvoering gegeven aan de Handreiking gegevensuitwisseling in de Bemoeizorg en de aanvulling hierop, zoals beschreven in het document: 'Werkprotocol Integrale Samenwerking t.b.v. Vroegsignaleringsoverleg (VSO) Verwarde Personen Noord-Holland Noord.

2. Betrokken partijen

- GGZ Dijk en Duin-Parnassia,
- GGZ Noord-Holland Noord
- GGD Hollands Noorden, teams Vangnet & Advies
- Brijder Verslavingszorg
- Politie

In eerste instantie wordt uitgegaan van bovengenoemde partners, deze kunnen op termijn nog uitgebreid worden.

3. Reikwijdte: geografisch en inhoudelijk

Deze samenwerkingsovereenkomst beperkt zich geografisch tot de regio Noord-Holland Noord.
De samenwerkingsafspraken gaan over het uitwisselen van persoonsgegevens van personen met verward gedrag.

4. Relevante regelingen en wetgeving

- Wet kwaliteit, klachten en geschillen in de zorg (Wkkgz)
- Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp);
- Wet inzake de geneeskundige behandelingsovereenkomst (Wgbo);
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015);
- Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet Big);
- Jeugdwet (Jw);
- Handreiking Gegevensuitwisseling in de Bemoeizorg 2014
- WPG (Wet Politie Gegevens)
- Politiewet
- Gemeentewet
- OGGZ convenant Noord-Holland Noord

5. Doelstelling

De doelstellingen van het VSO zien het (1) in kaart brengen van de situatie, (2) bieden van preventief contact en (3) waar nodig snel toeleiden naar adequate zorg. De werkwijze kenmerkt zich door de korte lijnen, snel schakelen en direct contact. Het betreft veelal mensen die zelf geen hulpvraag kunnen of willen stellen. Het zijn dan ook derden (politie, professionals, gemeenten, familie/buren) die de zorgelijke situatie signaleren. Op basis hiervan wordt de casus vroegtijdig opgepakt en hulp ingezet c.q. toeleiden naar zorg.

6. Doelgroep

De groep mensen om wie het hier gaat is divers. Het zijn mensen met verschillende aandoeningen/beperkingen (psychiatrie, licht verstandelijke beperkingen, dementie, verslaving) en/of verschillende levensproblemen (schulden, dakloosheid, verlies van dierbaren, gebrek aan participatie, onverzekerd zijn, illegaliteit, enzovoorts). Vaak is het een combinatie. Het gaat vaak om verwarde gedragingen van kwetsbare mensen, die niet per definitie voortdurend verward zijn. Deze mensen worden verward genoemd op het moment dat zij, door de genoemde combinatie, afwijkend gedrag gaan vertonen. Door hun afwijkende gedrag veroorzaken zij overlast en kunnen zij een (acuut) gevaar voor zichzelf en/of hun omgeving vormen. Daarbij kan (verdacht zijn van) overtreding van de wet aan de orde komen[1]. Deze doelgroep kent een grote overlap met de doelgroep van bemoeizorg, maar is niet volledig sluitend. Daarom is deze aanvulling opgesteld om ook inzicht en duidelijkheid te geven in de werkwijze wanneer gegevensuitwisseling rondom de betrokkene niet onder de handreiking van de bemoeizorg valt.

7. Uitwisseling van persoonsgegevens

Algemeen

In de artikelen 10 en 11 van de Grondwet is bepaald dat iedereen recht heeft op de bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer en onaantastbaarheid van het lichaam. Dit is uitgewerkt in het algemeen wettelijk kader van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en meer in het bijzonder in de regelingen voor het beroepsgeheim in de Wet Beroepen in de gezondheidszorg (Wet Big), Wet op de geneeskundige behandelovereenkomst (Wgbo) en Wet Politiegegevens. In deze wetten is ook de verstrekking en uitwisseling van persoonsgegevens uitgewerkt.

Partijen hebben uitgesproken binnen deze wettelijke kaders - voor zover noodzakelijk gelet op de hiervoor geformuleerde doelstelling van de bemoeizorg - om persoonsgegevens van cliënten en hun gezinsleden te verstrekken en uit te wisselen. Verstrekking heeft slechts betrekking op informatie over het eerste signaal en het toeleiden naar zorg.

Toestemming of vitaal belang / Evident belang / conflict van plichten

Uitgangspunt voor het uitwisselen van informatie is transparantie en toestemming van cliënt. Pas als deze toestemming niet kan worden verkregen na herhaalde pogingen daartoe of indien de veiligheid het niet toelaat kan gekeken worden of uitwisseling van informatie op andere gronden. Tot het tijdelijk beperken van de rechten van de cliënt wordt alleen overgegaan indien een vitaal belang, evident belang of conflict van plichten daartoe verplicht. De voorwaarde is dat de zorg- of hulpverlener 'een goede reden' daartoe moet hebben. Die 'goede reden' is beschreven in de Handreiking gegevensuitwisseling in de bemoeizorg en wordt daar aangeduid als een 'evident belang', in artikel 23 lid 1 sub d van de Wet bescherming persoonsgegevens van 'vitaal belang' (art 23 lid 1 sub d Wet bescherming persoonsgegevens) of 'conflict van plichten' voor hulpverleners. Daarom worden in dit convenant beide termen (evident belang, vitaal belang) gebruikt.

Bij het bepalen of er sprake is van evident of vitaal belang gaat het om een dringend gezondheidsbelang. Dit betekent dat er in een dergelijk geval sprake is van een ernstig nadeel voor de gezondheid óf een reële vrees daarvoor, al dan niet gecombineerd met ernstige overlast. In dat geval kunnen, indien toestemming van betrokkenen niet kan worden verkregen of in verband met veiligheid

Voorbeelden van vitaal of evident belang:
- Grove verwaarlozing of vervuiling van mensen die op straat leven
- Ernstige vereenzaming
- Grover verwaarlozing of vervuiling van mensen in woningen
- Ernstige overlast

[1] *Bron: minister Schippers in een brief aan Tweede kamer, Plan van aanpak problematiek rond verwarde personen, 30 juni 2015*

niet kan worden gevraagd, noodzakelijke gegevens worden uitgewisseld met andere hulpverleners of andere disciplines. Er is sprake van een afweging van goed hulpverlenerschap versus het recht op privacy. Naarmate de cliënt in een meer levensbedreigende situatie verkeert, zal de plicht van goed hulpverlenerschap zwaarder wegen.
Als de medewerker tot de conclusie komt dat er sprake is van een 'bijzondere situatie', waarin er sprake is van een vitaal of evident belang of conflict van plichten, dan dient hij dit besluit goed te onderbouwen. Het uitwisselen van informatie worden de volgende principes als uitgangspunt genomen:

- Principe van subsidiariteit: er wordt gekozen voor de minst ingrijpende wijze om gegevens uit te wisselen, bijvoorbeeld anoniem waar mogelijk (advies vragen) of om een signaal bij een hulpverlener neer te leggen die een cliënt in zorg heeft. Voor een ingeschreven cliënt is het immers minder ingrijpend als de behandelaar met hem/haar de signalen oppakt;
- Principe van proportionaliteit: er moet sprake zijn van een juiste verhouding tussen het middel en het doel. Het doel is in dit verband de veiligheid en gezondheid van de cliënt (in lichamelijke, geestelijke en sociale context). Er worden niet meer gegevens verstrekt dan voor het doel van de informatieverstrekking relevant en noodzakelijk is.
- Principe van doelmatigheid: er wordt gekozen voor de wijze die het meest geschikt is en past bij het te bereiken doel.

Beroepskrachten met een geheimhoudingsplicht kunnen dat geheim doorbreken met een beroep op een 'conflict van plichten':

- Men alles in het werk heeft gesteld om toestemming van de cliënt te krijgen om het geheim te doorbreken;
- De geheimhouding ernstige schade voor de cliënt of een ander oplevert;
- De zwijgplicht de betrokkene in gewetensnood brengt;
- Er is geen andere manier om het probleem op te lossen dan door het geheim te doorbreken;
- Het vrijwel zeker is dat door geheimdoorbreking schade aan de cliënt of een ander wordt voorkomen;
- Het geheim zo min mogelijk wordt geschonden.

Doorverstrekking

Doorverstrekking is niet toegestaan. Meent een convenantpartij die gegevens heeft ontvangen dat het noodzakelijk is deze gegevens voor een ander doel te gebruiken dan het doel waarvoor ze zijn verstrekt, dan pleegt hij daarover eerst overleg met de partij die de gegevens aan hem heeft verstrekt en vraagt bij hem toestemming voor het gebruik van deze gegevens voor dit andere doel.

Actualiteit van de gegevens

De verstrekkende partij beoordeelt, voordat hij gegevens verstrekt, of de gegevens die hij wil verstrekken actueel zijn. Zijn de gegevens die hij verstrekt niet actueel maar moeten zij naar zijn oordeel, in het licht van de vraagstelling toch worden verstrekt, dan wijst hij de ontvangende partij op het niet (volledig) actueel zijn van deze gegevens.

8. Toestemming van en informatie aan betrokkene

Vanwege de problematiek van betrokkenen wordt binnen de methodiek van bemoeizorg in uitzonderingsgevallen gehandeld zonder primaire toestemming van de betrokkene. Dat kan alleen indien zoals hiervoor omschreven er sprake is van een evident belang, vitaal belang of conflict van plichten. Benadrukt wordt dat dit duidelijk schriftelijke beargumenteerd vastgelegd dient te worden. Betrokkene dient zo spoedig mogelijk door het VSO te worden geïnformeerd over het feit dat zijn gegevens zijn geregistreerd in het registratie systeem van het regionaal meldpunt. Hierbij dient de veiligheid voor derden (melder) te worden gewaarborgd. Zo snel als de situatie dit toestaat zal (schriftelijke) toestemming worden gevraagd aan betrokkene.

9. Recht op inzage, correctie en verwijdering van gegevens

In de melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens is vastgelegd welke persoonsgegevens door het team Vangnet & Advies worden vastgelegd. In gevolge van art 35 WBP heeft betrokkene recht om, met redelijke tussenpozen, te informeren of en welke gegevens over hem/haar zijn verwerkt. Het verzoek daartoe moet schriftelijk worden gedaan bij de organisatie die de gegevens heeft verwerkt.
Daarnaast heeft betrokkene recht op correctie en verwijdering van zijn/haar persoonsgegevens uit het registratie systeem van het Regionaal Meldpunt en andere convenantpartijen indien er sprake is van feitelijk onjuiste informatie.
Voor inzage, correctie en verwijdering van gegevens geldt de interne procedure van de betrokken organisatie. De Autoriteit Persoonsgegevens (art 51 ev WBP) is belast met het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens.

10. Klachtenregeling en Privacyregeling

Klachten worden behandeld op grond van het klachtenreglement en/of klachtenregeling van iedere organisatie. Afhandeling van de klacht geschiedt via het omschreven klachtrecht van de instelling tegen wie de klacht is gericht. Mocht de klager zich niet tot de juiste instantie wenden dan heeft de ontvangende convenantpartij een inspanningsverplichting om zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen één week, de klacht naar de juiste organisatie door te sturen. Hiervoor vraagt de verstrekkende partij toestemming aan de betrokkene.
De privacyregelingen van de betrokken organisaties blijven onverminderd van kracht.

11. Evaluatie

Dit convenant is geldig voor onbepaalde tijd. Elk van de partijen is bevoegd deze overeenkomst schriftelijk op te zeggen met inachtneming van een termijn van 2 maanden. Het convenant wordt jaarlijks geëvalueerd op aard, inhoud en werkwijze.

Aldus ondertekend door,

Noord-Holland-Noord GGZ

Datum	9 januari 2019
Naam	5.1.2 e
Functie	
Handtekening	

POLITIE

Datum	7 januari
Naam	5.1.2 e
Functie	
Handtekening	

GGZ Dijk en Duin

Datum	
Naam	
Functie	
Handtekening	

GGD Hollands Noorden

Datum	7 januari 2019
Naam	5.1.2 e
Functie	
Handtekening	

Brijder verslavingszorg

Datum	
Naam	
Functie	
Handtekening	